

pehe in bo postala dostopna — za mirovna pogajanja.

Ta ofenziva pa ima tudi namen, uplivati na balkanske države, ki se ravno sedaj razvrščajo med naše in med sovražnikove prijatelje. Ako bi ofenziva uspela, bi menda Rumunija, skoro gotovo pa Grčija stopila ob stran naših nasprotnikov. Na francoskem bojišču se torej odigravajo sedaj boji za velike reči. Ako ofenziva ne uspe, je mir zopet bližji, in Balkan bolj gotovo na naši strani.

Izgube v bojih na francoskem bojišču so vsled ljutosti na obeh straneh velike. Na francoskih železnicah je zasebni promet popolnoma ustavljen, da se lahko vrši redno odvažanje ranjencev.

Pred velikimi dogodki na Balkanu.

Da je Bolgarija odredila splošno mobilizacijo, smo že poročali. Njej je sedaj sledila že Grčija ter tudi zaukazala splošno mobilizacijo. Rumunija pa še vstraja pri delni mobilizaciji ter izjavlja, da bo ostala nepristranska in da ima njena delna mobilizacija le namen, pomnožiti stražo ob meji.

Gotovo je, da je Bolgarija ob naši strani in da bo nam pomagala. Kako, tega še ne vidimo jasno. To je menda najbolj odvisno od Grčije. Ako bo Grčija izjavila, da ne pusti napasti od Bolgarov Srbije, potem se bo menda glavni sunek obrnil proti Grčiji. Ako pa Grčija ostane kljub mobilizaciji nepristranska, potem bodo Bolgari z vso močjo napadli Srbe. A tudi naša armada stoji ob srbski meji pripravljena za vse slučaje.

Gotovo je tudi to, da Rumunija trenutno ne misli posesti vmes, niti proti nam, niti proti Bolgariji. Vse drugo, kar se sedaj piše o Balkanu, je negotovo, so bolj ali manj utemeljena ugibanja.

Grčija in Rumunija.

„Frankfurter Zeitung“, s katero stoji dunjski nemški poslanik v zvezi, prinaša o zadržanju Grčije in Rumunije iz Dunaja tole poročilo:

Diplomacija sodi o položaju na Balkanu s potrebno previdnostjo, toda brez vsakega vznemirjenja. Grški ministrski predsednik Venizelos je sumljiv, da opravlja službo četverosporazuma, ali kralj Konstantin je bil v težavnejših razmerah dovolj močan, da je trdno držal krnilo in on bo sedaj, ko sta vojni položaj in laške nasilnosti povzročile izpremembo javnega mišljenja, še lažje preprečil vse spletke, ne da bi pri tem prišel preveč navskriž s četverosporazumom. Izjavlja, da so kralj Konstantin, generalni štab in Venizelos edini, more pomeniti le to, da se je Venizelos podvrnil.

Poročila iz Rumunije povzročajo različne sode in dejstvo, da se vzdrži sedanje ministrstvo Bratianu, dokazuje, kako malo se more računati z izpremembo nepristranskega stališča. Vojaški položaj je za nastop Rumunije manj ugoden kot prej in bo po morebitnem spopadu med Srbijo in Bolgarijo postal še neugodnejši, ker od Rusije ni pričakovati pomoči. Bolgarija in Turčija sta pa dovolj močni, da ogrožata Rumunijo za hrbtom.

Z ozrom na labe poštne zveze naročite takoj srečke „Slovenske straže!“ Žrebanje je že 26. okt. Ena srečka samo 1 K. Naročite več srečk skupaj!

Razne novice.

*** Naročnikom in prijateljem „Slov. Gospodarja“** V Avstriji je v vojskineh časih mnogo listov prenehalo ali pa jih je oblast ustavila. Naš „Slovenski Gospodar“ pa kljub raznim težočam redno izhaja in obvešča svoje čitatele o novicah, ki se gode v ožji domovini, na bojiščih in po širnem svetu. Izdajanje lista je zdaj združeno z velikimi stroški. Radi tega se obrača upravištvo do naročnikov, da naj blagovolijo kolikor je mogoče, naročnino pravočasno poravnati. Večje število naročnikov nam dolguje naročnino še za nazaj. Da se jim list ne ustavi, jih prosimo, naj v kratkem dolžno naročnino poravnajo. Istotako pa prosimo tudi vse naročnike, ki jim je s 1. oktobrom naročnina potekla, da isto čimprej obnovijo. Ob tej priliki vabimo zopet vse tiste, ki še niso naročeni na „Slovenskega Gospodarja“, da si ga naroče. Po nekaterih župnijah je še dosti hiš, kjer še „Slovenski Gospodar“ ni udomačen. Prijatelji lista, skrbite, da se bodo tudi te hiše naročile na naše ljudsko glasilo. In naši vojaki! S kakim veseljem čitajo vojaki na bojišču, v strelskih jarkih in tudi v vojašnicah v domovini naš list. Neštevilno pisem smo že dobili, kjer naši brambovci prosijo za „Slovenskega Gospodarja“. Rodoljubi, sorodniki in vsi, ki imate kakega svojca med vojaki, naročite jim naš list, ki jim bo v dežju sovražnih krogel in težavah vojaškega stanu mnogokrat najboljše uteha. — „Slovenski Gospodar“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Naslov: Upravištvo „Slovenskega Gospodarja“, Maribor.

*** Duhovniške vesti.** C. g. Mihael Kos, kaplan na Dobrni, je prestavljen k Gornji Sv. Kungoti kot

provjzor. Za kaplana na Dobrno pa pride č. g. Ferdo Zgank, kaplan v Dobju pri Planjci.

*** Velika verstvena puščava** je sedaj Francija. Sicer pišejo, kako se je tudi tam na francoskem v verskem oziru marsikaj na bolje obrnilo. V cerkvah po mestih in v Parizu se res vidi veliko žensk in otrok, moških pa manjka, kakor jih je poprej manjkalo. Na deželi je pa hudo, kajti nobenega duhovna ni, ker so morali na povelje vlade vsi zmožni na bojišče kot vojaki. Nobene službe božje ni, nobenega zvonjenja — z malimi izjemami. 23.000 duhovnikov je v vojski; že nad eno leto jih ni pri vernikih po župnijah. Če kakšen katoličan umrje, gredo po 2 do 5 ur daleč duhovnika iskat, da mrliča pokoplje. So res žalostne razmere.

*** Tudi mi ne smemo prenehati s prošnjami.** Po ruskih cerkvah so bile slovesne božje službe za srečen izid vojne. Več dni so se Rusi postili in so molili. Na trgu pred Izakovo katedralo v Petrogradu je bila služba božja, katere se je udeležilo 10.000 oseb. — Da, tudi nam je treba še obilne molitve. Kako je že rekel Hindenburg: „Tukaj na fronti se takoj čuti, če ponehava molitev doma.“

*** Odlikovani slovenski vojni kurat.** Vojni kurat pri 26. dobobranskem pešpolku, č. g. Jožef Pinter je odlikovan z duhovniškim zaslužnim križcem 2. razr. na belo-rudem traku.

*** Sestanek vojnih duhovnikov.** Na Lavaronski visoki planoti v Tirolah se je sešlo dne 3. sept. osem vojnih kuratov k stanovskemu posvetovanju. Zborovalnice so imeli v posebni izdelek kamenja zgrajeni baraki. Okrog tega „salona“ živahno vojaško življenje, notri pa so se vojni duhovniki, ki se že mesec in mesce niso videli, posvetovali, kaj bi mogli še storiti predvsem za dušni blagor svojih vojakov. Sklenili so, da se bodo po možnosti sešli vsakihi 14 dni.

*** Po smrti odlikovan ogrski Slovenec.** „Novine“ poročajo: „Solar France, četovojla z Dugovskih Gor je dobo zavolo batravnost prvega reda hrabrostno svetilo. Odlikovanje je slovo skozi težnja veliko veselje naredilo, s sm odlikovani je pa že davno pod zemljo, kak smo se z njega v naših „Novinah“ že spominjali.“

*** Odlikovan slovenski junak.** Dne 15. t. m. je bil v graški vojaški bolnišnici odlikovan z veliko srebrno kolajno pešec 87. peš. olka Franc Agrež, doma iz Spodnjega Štajerskega. Čeprav na roki in na glavi težko ranjen, je stal odlikovanec v hudih bojih v Galiciji v prvi vrsti naših bojevnikov in šele strel v stegno je povzročil, da se ni mogel udeležiti nadaljnjih naskokov. Slava slovenskemu junaku!

*** Prestolonaslednik nagovoril slovenskega vojaka.** Črnovojniak Fran Ogrin nam piše dne 25. septembra: „Zadnje dni je došel na italijansko bojišče naš bodoči cesar, nadvojvoda Franc Ferdinand. Od naše stotnije sem bil tudi jaz poslan z odposlanstvom, da se poklonimo visokemu gostu, ko je nadziral naše čete. Prestolonaslednik je med drugimi tudi šele mene nagovoril sledeče: „Kako dolgo se že bojuješ?“ — „Od začetka vojske, c. in kr. Visokost.“ — „Odkod ste doma?“ — „Iz Spodnje Štajerske.“ — „Torej ste Slovenec.“ — „Da, c. in kr. Visokost.“ — „Bravo, bravo!“ In potrkal me je smehljaje po ramah.“

*** Slovenska hrabrost in neustrašenost.** Z južnega bojišča se nam piše: Pred dnevi so se zopet poprijeli Italijani po raznih krajih, a so je povsod še prav pošteno skupili. Posebno po naših hribolazcih so bili italijanski polki čisto uničeni. Ob tej priliki je bilo več mož odlikovanih, med njimi tudi narednik Anton Perkočič od hribolazkega polka. Bil je odlikovan vsled hrabrega, neustrašenega in vztrajnega obnašanja s srebrno svetinjo I. razreda. Narednik Anton Perkočič je značajan mož, doma od Sv. Florijana ob Boču pri Rogateu. Vsled svoje olike in vstrajne delavnosti povišuje Perkočič čast vseh vojskujočih tovarišev, posebej Slovencev. Čast in spoštovanje vsem našim slovenskim junakom na bojnem polju.

*** Na koleri umrl slovenski dijak.** Korporal Roman Bende poroča, da je na južnem bojišču umrl za kolero enoletni prostovoljec Josip Toličič, doma iz Pivole pri Hočah.

*** Vpokile 18letnih.** Avstrijski in ogrski črnovojniški zavezanci, rojeni 1. 1897, ki so bili pri prebiranju spoznani za sposobne (18letni mladenčiči) bodo vpoklicani pod orožje dne 15. oktobra. Črnovojniški letniki 1873 do 1877 in letniki 1891, 1893 in 1895, ki pridejo od 11. oktobra do 6. novembra k prebiranju, bodo vpoklicani okrog 15. novembra. Letniki 1865 do 1872 pa pridejo še le koncem novembra in začetkom decembra t. l. pod orožje.

*** Požrtvovalnost slovenskega ljudstva.** Cesar-ski namestnik grof Clary se je, kakor se nam poroča od verodostojne strani, zelo pohvalno izrazil o številnih naročilih za zlate „zlatega klasa“, ki prihajajo iz slovenskih spodnještajerskih občin. Zavede slovenske občine naročajo Slovenske znake naravnost pri namestništvu.

*** Vsem Slovincem in Slovenkam!** Žrebanje velike loterije Slovenske Straže se nepreklicno vrši v torek, dne 26. oktobra t. l. Dober mesec imamo torej samo do žrebanja. Vsi naši darovi naj se zato v tem mesecu z največjo požrtvovalnostjo osredotočijo na to loterijo, ki je namenjena v podporo revnim otrokom, ter vdovam in sirotam padlih vojakov in invalidom. Čim lepši bo uspeh te loterije, več bodo dobili tudi naši slepci. Loterija obsega 1715 dobitkov v skupni

vrédnosti 20.000 K. Glavni dobiček v vrédnosti 5000 K. Srečka samo 1 K. Ali je treba še kaj priporočil-nih besedi? Sramota bi bila za Slovence, ako bi sami ne pojmi velikega pomena in plemenitega namena te loterije. Zato takoj pišite po srečke na loterijo Slovenske Straže v Ljubljano. Zahtevajte povsod takoj srečke Slovenske Straže! Naberite takoj po kronicah med znanci in znankami za srečke in naročite na skupni naslov več srečk skupno. Kdor za dom ima srce — naj ima zanj tudi dejanja. Do dne 26. oktobra delajmo vsi za loterijo Slovenske Straže! Sijajen uspeh loterije Slovenske Straže naj briše narodu solze!

*** Na mariborski gimnaziji** se je pričel pouk dne 22. t. m., a samo za VII. in VIII. razred. Za druge razrede se prične pouk pozneje, morebiti začetkom oktobra. Za gotovo se dan še ne more določiti. Pri-manjkuje učiteljskih moči; kadar se vrne iz vojaške službe nekaj gospodov profesorjev, takrat se začne redni pouk za vso gimnazijo.

*** Kmečki obrtniki, pozor!** Po mnogih občinah ne bo odslej, ko bodo vpoklicani 42—50letni možje pod orožje, ne čevljarjev, krojačev, kovačev, kolarjev, in tkalcev itd. Naj napravijo občine prošnje za oprostitev. Prošnja se naslovi na c. kr. vojaško poveljstvo v Gradcu, a občina jo naj vpošlje na pristojno okrajno glavarstvo.

*** Zito se naj do 20. oktobra zmlati.** Štajerski namestnik grof Clary je izdal dne 18. sept. poziv na posestnike zita, v katerem pravi, da se morajo vse vrste zita zmlatiti na Spodnjem Štajerskem najpozneje do dne 20. oktobra 1915. Za nekatere okraje na Gornjem Štajerskem je določen rok do dne 15. nov. t. l. Ako bi se zito pri kakem posestniku ne zmlatilo do 20. oktobra, bo dala oblast zito prisilnim potom zmlatiti na stroške in nevarnost posestnika, in se bo poslužila v ta namen njegovih gospodarskih prostorov in sredstev njegovega obrata. Oblast tudi lahko na podlagi cesarskega ukaza ukrene, da mlačvo zita in oddaja istega izvrši z vojaško asistenco, ako bi se posestnik branil ravnati po navodilih namestniškega odloka. Cesar-ski namestnik pravi, da so te stroge odredbe potrebne, da se prebivalstvo in vojaštvo pravočasno preskrbi s potrebno hrano. — Priporočamo, da se naši ljudje ravnajo po določilih tega poziva in skrbijo, da se vse žitno snopje zmlati vsaj do 20. oktobra. Če pa bi kdo radi izvanrednih razmer (veliko pomanjkanje delavcev, slabo vreme itd.) ne mogel pravočasno zmlatiti ali spraviti svojega zita pod streho, pa naj kratkoma pri občini to naznani in prosi za odlog.

*** Ajda uničena.** V preteklem tednu je močna slana po vseh nižjeležečih njivah popolnoma uničila pozno ajdo. Edino ajda, sejana v ječmenno strniščno zemljo (zgodnja) bo dala nekaj semen nazaj. Tudi pozni fižol in kruzja je po slani močno poškodovana. Župani naj naznanijo glavarstvu škodo, ki jo je napravila slana na poljskih pridelkih, da se bo to pozneje pri rekviriranju žita upoštevalo.

*** Nova uradna določba glede živinskih potnih listov.** Mariborsko okrajno glavarstvo je izdalo vsem županstvom in živinskim ogledom naročilo, da morajo odslej na živinske ogledne liste in živinske potne liste navesti tudi prodajno ceno posameznega živinčeta. Oblast hoče s to odredbo preprečiti, da ne bi prekupeci živinskih cen nepravilno tirali kvišku.

*** Tržne cene v Gradcu.** Debeli vol 248 do 256 K, srednje debeli 228 do 240 K, suhi 208 do 220 K; debele krave 220 do 260 K, srednje debele 168 do 216 K, suhe 140 do 164 K; bik 120 do 280 K, mlada živina 200 do 260 K; teleta 300 do 320 K, izjemoma 324 do 330 K; mlade svinje 460 do 480 K, debele svinje 430 do 450 K, srednje debele 420 do 430 K, mesne svinje 450 do 460 K; ovce 260 do 280 K. (Pri goveji živini veljajo cene za 100 kg žive teže, pri teletih, svinjah in ovcah za 100 kg mrtve teže.) Seno 100 kg: slaba 11 do 12.— K, kisló 10.— do 11.—, slama 7.— do 8.50 K; pšenica 41.50, rž 33.50, ječmen 30.80, kruzja 35, proso 50 K, oves 27.30 K, ajda 50 K, fižol 98 do 120 K, grašica 100 do 160 K, leča 120 K, proso pšeno 130 do 146 K, pšenični zdrob 76 K, kruzni zdrob 82 do 110 K, ržena moka 47 K, pšenična moka št. 0 76 do 80 K, št. 4 65 do 70 K, št. 6 (črna) 47 do 58 K (100 kg). Jajca komad 14 do 15 v, krompir 16 do 18 v 1 kg, mleko 28 do 34 v liter. — Cena živini, posebno kravam, bikom in svinjam se zopet poskočila.

*** Cene senu** se na vseh trgih dvigajo. Tudi slama pridobiva na ceni.

*** Rekvizicija kovinastega orodja.** Ministrstvo razglasa, da se bo vršila rekvizicija raznega domačega orodja iz bakra, nikla, medenine in tombaka. Istočasno so tudi določene cene za rekvirirane kovine ter cene za kovino iz litega železa in pločevine kot nadomestilo za rekvirirano domače orodje.

*** Težke buče.** Vrtnar v mariborski deželni bolnišnici nam poroča, da sta na tamšnjem vrtu zrastle dve izredno veliki ječilni buči. Ena tehtala dobrih 100 kg, druga pa 75 kg. Seme teh buč se je vzgojilo na vrtu mariborske moške kaznilnice.

*** Srečna blagajna občinsko-ubožnega zaklada.** Židovski veletržec Sander Wettendorfer v Eggenbergu pri Gradcu je bil radi navijanja cen obsojen na 18.000 K globe. Ta znesek pripade blagajni občinsko-ubožnega zaklada v Eggenbergu.

*** Grozdne pečke za olje.** Že v zadnji številki smo opozorili vinogradnike na veliko važnost grozdnih pečk za pridelovanje dobrega namiznega olja. Zelo važno je, da se grozdne pečke skrbno očistijo, dobro posušijo, da ne splesnijo, ter skrbno shranijo na suhem in zračnem prostoru. Dne 23. septembra se je vršilo na Dunaju pri poljedelskem ministrstvu posvetovanje vinogradnikov-strokovnjakov, kako bi se grozdne pečke na najboljši način izbrile. Tega važnega posvetovanja se je udeležil med drugim tudi vinogradnik-strokovnjak Karol Fluher iz Maribora, ki je pripravljen dati tozadevna pojasnila v pisarni podružnice štajerske kmetijske družbe v Mariboru, Schillerjeva ulica 8.

Modra galica za leto 1916. Kranjska kmetijska družba v Ljubljani sprejema sedaj naročila za modro galico in sicer po 3.50 K za 1 kg. Kdor je hoče kaj dobiti, jo mora takoj naročiti in plačati, ker mora biti naprej plačana. Naj se vinogradniki takoj pobrigajo za to važno vprašanje, da ne bo zopet prepozno.

Dražba lova Spodnji Gasteraj. V četrtek, dne 14. oktobra 1915, ob 11. uri predpoldne, se bo vršila pri Sv. Lenartu v Slov. gor. javna dražba občinskega lova občine Spodnji Gasteraj za dobo do dne 30. junija 1917.

Oprostitev mlinarjev. Glede oprostitve mlinarskega osobja od črnovojniške službe je dobila osrednja pisarna združenih zvez mlinov v Avstriji že dne 11. avgusta 1915 nalog, da se poskrbi pri pristojnem vojaškem poveljništvu za odpust neobhodno potrebnih uradnikov, predelavcev in delavcev v mlinškem podjetju potom političnih okrajnih oblasti.

*** Tretje vojno posojilo.** CesarSKI namestnik grof Clary nam je poslal oklic, v katerem vabi naše domoljubno prebivalstvo, da bi podpisovalo po svojih močeh pridno tretje vojno posojilo, katero se bode v kratkem izdalo v podpisovanje. Naši bratje na bojnem polju posvečajo kri in življenje domovini. Kdor je ostal doma, mu je častna dolžnost, da zagotovi vsak po svojih najboljših močeh in po svojem premoženju kar največ mogoče sredstev za boj.

Rekvizicija kovinskega orodja na Ogrskem. Ogrska vlada je odredila rekvizicijo raznega hišnega orodja iz bakra, medenine, nikla in tombaka na dne 30. novembra t. l. Lastniki rekviziranega hišnega orodja določeno orodje iz železa ali pločevine. Določene so že tudi najvišje cene za rekvizirano hišno orodje.

Nova odredba proti alkoholu. Štajersko namestništvo razglasa, da se sme prinešati k čašici (skledici) čaja za vsako posamezno odraslo osebo k večjemu do 4 centilitrov ruma ali konjaka. Prepovedano je pa privedati drugim pijačam, kakor: pivu, sadjevcu, kavi itd. omenjeno množino ruma ali konjaka.

*** Slovenska županstva in slovenski denarni zavodi,** ki doslej še niso naročili srečk Slov. Straže, naj to takoj store! Ali bi bilo res mogoče, da bi kak naša korporacija se ne zavedala pomena in namena tega narodnega podjetja?! Iz ljudstva ste — žrtvujte za ljudstvo!

Potovanje na jug. Kdor hoče potovati v „ože vojno ozemje“, t. j. na Kranjsko in Koroško, mora imeti za to posebno pooblaščenje od pristojnega vojaškega etapnega poveljstva. Če torej potuješ na Kranjsko, si moraš poprej potom svojega okrajnega glavarstva preskrbeti dovoljenje ljubljanskega etapnega poveljstva, če pa na Koroško, pa celovškega, oziroma beljskega. Na tvojem pristojnem okrajnem glavarstvu ti bodo dali vsa potrebna pojasnila za potovanje; tam dobiš tudi potrebne potne listine. Omeniti moramo, da pride dovoljenje za potovanje v ože vojno ozemlje iz Ljubljane ali Celovca šele po preteku osmih dni. Ko greš na okrajno glavarstvo, vzemi seboj potrebne listine, da se izkažeš, kdo da si.

*** Pogrešajo se:** Pešec Franc Žager, domobranski pešpolk št. 35, 3. stotinja, vojna pošta št. 350. Pogreša se že od 1. maja 1915. Odgovor proti darilu Barbari Žager, vdovi, kraj Podvera št. 33, pošta Luče pri Ljubnem, Gornja Savinjska dolina. — Ivan Cvetko, lovski bataljon št. 7, 1. stotinja, vojna pošta št. 73. Očitov Leopoldu Cvetko, Globoko št. 49 pri Brezicah. — Josipina Gabrijeleč, sedaj internirana v Cosbani, p. Dolegna Prepoti (Švicarska Italija) v Italiji, bi rada izvedela, kje se nahaja njen mož Jakob Gabrijeleč. Če kdo ve zanj, naj ji piše na gornji naslov. — Kje je Janez Pahor iz Novesvati pri Gorici (beguncu). Njegova hči se nahaja na Spodnjem Avstrijskem. Njen naslov je: Marija Pahor, Ernstthofen, Nižje-Avstrijsko.

Umetne cvetlice na dan Vernih duš. Od mariborskega okrajnega glavarstva smo prejeli: Že v lanskem letu je izdal vojno-pomožni urad umetne cvetlice, ki so krasile grobove naših rajnih na dan Vernih duš. Tudi za letošnji dan Vernih duš je izdal vojno-pomožni urad pet vrst takih umetnih cvetlic in sicer črno-žolte mačesice, rdečo-bele mačesice, rožaste cvetlice z rdečim križem, rdečo-ružo s križem roza-barve in rože lila-barve s črnim križem. Komad stane 20 vinarjev, za trgovce z umetnimi cvetlicami pa 15 vinarjev. Dobe se po 50 in 100 komadov v plombarinih škatlicah. Naročila se naj naslovijo na tehnično obratno centralno vojno-pomožnega urada, Dunaj, 1. Hoher Markt 5. Vojno-pomožni urad vabi občinstvo, da si pravočasno naročijo te cvetlice. Ponaredbe cvetlic se kaznujejo z globami od 50 do 1000 K, oziroma z zaporništvom od 5 dni do 3 mesecev.

*** Sušenje jabolk.** Za sušenje so pripravne izvečane vse jabolčne vrste, čim boljšega okusa so sveže, tem boljše je tudi suhi izdelek. Celo maloverdno sladka jabolka sušijo ponekod v velikih množinah. Jabolka za sušenje naj bodo zrela in pozne zimске vrste tudi vlečane. Sicer se lahko suši tudi nezrel, pikav trebež in zlasti izbirek, ki nam ostane pri razbiranju namyžnih vrst. Prav drobna jabolka sušimo cela. Debelejša na navadno razrežemo čez muho in pocelji v štiri dele (krljice). Boljše blago dobimo, ako izrežemo peščice. Še lepši, okusnejši in dražji suhi izdelek nam dajo olupljena jabolka, ki jim izpahnemo rešičke in razrežemo v obročke. To se hitro dela pa le s strojem, ki je nalašč za za prirejen. Take strojčke bi morali vpeljati povsod tam, kjer sušijo jabolka za kupčijo. Na ta način pripravljena se veliko hitreje suše in dražje proclajajo. O olupljeni jabolčni krlji in obročki pa na zraku jako hitro porjave in počne, zato moramo nalupiti in narezati vedno le toliko sadja, kar ga moremo naenkrat spraviti v sušilnico. Le tako

dobimo lepe bele krljice in obročke. Še boljše pa je, da ga olupimo in razrežemo, vržemo v svežo mrzlo vodo, kjer ostane tako dolgo, da ga denemo na lese in v sušilnico. Sušenje samo it velko preprostejše in lažje kakor pri češpljah. Toplota v sušilnici naj bo vse-skozi enakomerna od 80 do 90 stopinj Celzija, ker tu ni nobene nevarnosti, da bi iz sadja tekla sok. Med sušenjem lese lahko nekolikokrat premnjamemo in sadje večkrat premešamo, potem ko se je že nekoliko šbsušilo. Jabolka so suha, ko ne moremo s palcem in kazalcem iztisniti soka iz krljice, pa so vendar še voljne kot usnje. Preveč suhi ali celo prižgani krljici imajo slab okus in majhno ceno. Suha jabolka hranimo v zračnih posodah, vrečah, koših itd. na suhih zračnih prostorih. Jabolka se prav lepo suše tudi v peči, na štedilniku in na solncu. Ako napelujemo obročke ali krljice na niti, ki jih potem mazprežemo na južni strani kake stene, se ob lepem vremenu hitro in lepo posuše na solncu in zraku.

*** Za grižo,** ki je nastala vsled uživanja sadja, stolci zafranovo brazdo, namoči jo v žlici žganja in jemlji vsako uro po 20 kapljic; ako je nastala griža vsled prehlada, pij čaj rožmarina in majarona in deni si na trebuh obkladek na kisu prevlečega majarona.

*** Glauberjeva sol** izobno sredstvo zoper grižo in kolero. Bolgarski vojaški zdravnik dr. H. Ghikov opozarja v glasilu balkanskih zdravnikov, da je Glauberjeva sol (Natrium sulfuricum) izobno sredstvo zoper razne črevesne bolezni, posebej pa zoper grižo in kolero. To sredstvo se lahko brez pomislekov rabi tudi za grižo pri dojenčkih. Tekočina, pripravljena z vodo in Glauberjevo soljo, je lahko zažutna, se ne skvari in tudi ne izgubi svoje zdravilne moči.

*** Rja na solncu.** Na solčni obli se je dne 20. septembra pojavila velika pega (rja), katere preprečilo redno solnčno toploto. Zvezdnanci pravijo, da bo ta rja ostala na solncu do 3. oktobra. Solnčna pega je o. l. leta do leta večja.

Dopisi.

*** Maribor.** V Spielfeldu se je v sredo, dne 29. septembra, jutraj ponesrečil vlakovodja Anton Aleksič. Zagrabila ga je lokomotiva. Prenesli so ga na dom. Rane po izjavi zdravnikov niso prehudo nevarne. Želimo vrlemu možu skorajšnjega okrevanja.

*** Sv. Peter pri Mariboru.** Tukajšnji posestnik Jožef Korošec v Metavi, ki ima tri sine v vojski in kojega sin Martin je ujet v Italiji — kakor je poročal zadnji „Slovenski Gospodar“ — je dobil iz italijanskega bojišča od vojne Ignacija kurata pismo, da je padel in umrl junaške smrti na Doberdobski planoti nek Ignacij Erhardt in da je pokopan na pokopališču v Opotjem selu. Mi ne poznamo tega junaka, ki je dal svoje mlado življenje za cesarja in domovino. — Korošec Martin je poslal domov le njegovo fotografijo in napisal na zadnji strani: „To je moj najljubši tovariš.“ Ne vemo, zakaj je č. g. kurat poslal sem to vest. Kdor bi poznal tega Ignacija Erharda, naj naznani to župniškemu uradu Sv. Peter pri Mariboru, ki bo potem lepo in junaško smrt naznanil sorodnikom, ki še menda ne vedo, da že v častnem grobu počiva njihov junaški sin. Slava mu! Njegovi duši pa večni mir!

*** Sv. Križ nad Mariborom.** V nedeljo, dne 3. oktobra t. l., se bo vršila pri nas popoldne po večernicah v občinski pisarni na odru Bralnega društva prireditve „V znamenju zmage zlatega krsta“ s sledečim sporedom: 1. Petje. 2. Deklamacija. 3. Govor nadrevizorja g. V. Pušenjak iz Maribora. Z ozirom na domoljubni in človekoljubni namen te prireditve se prosí za obilno udeležbo!

*** St. Ilj v Slov. goricah.** V Dobrenju je po daljši bolezni umrla posestnica M. Kolarč. N. p. v m. l. — Vojak M. Cinar je poročal z bojišča, da je umrl na polju slave Janez Hamer, sin vrliga našega somišljenika kolarskega mojstra Petra Hamer. Uradno pa še vest ni potrjena. — Letos bodo vinogradniki bolj zgodaj prišli s trgatvijo, ker pčiči in drugi škodljivci grozno sili v vinograde. Splošno bo srednje dobra letina. Vsi, ki so sropili s poročilom, obžalujejo, ker imajo sedaj suhe vinograde.

*** Čeršak ob Muri.** Na italijanskem bojišču sta dne 19. septembra padla junaške smrti za domovino posestnikova sina Jožef Hernah in Janez Hamer. Njuni tovariši so sporočili starišem o častnem dogodku. Vrlima slovenskima junakoma bodi južna zemljica lahka!

*** Ploderšnica.** Bela žena nam je vzela našega ljubega, 33 let starega posestnika in izurjenega kovača Antona Platzerja. Dne 3. avg. t. l. je zadet od sovražne ruske krogle padel na polju slave. Vojskoval se je od dne 27. avg. 1914 za našo ljubo domovino in cesarja. Bil je vzoren mož, vse ga je rado imele. Zapustil je mlado ženo s tremi malimi hčerkami. Vrlji junak, počivaj sladko v tuji zemlji! Tolaži nas upanje, da se nismo ločili na veke, ampak da se še bomo videli nad zvezdami!

*** Sv. Barbara v Slov. gor.** Blagor mu, kdor misli in dela pošteno, Boga in tud' narod svoj ljubi iskreno! Blagor mu in slava! Dne 15. kimovca je za večno zatisnil svoje mile oči, a srce odprl tako sirom naše zlate nam majke Slovenije, da bo živel v zlatih, hvaležnih spominih večno, akoravno je telesno umrl. Slavo mu bodo peli sorodniki, slavo mu bodo peli vsi barbarski siromaki in šolarji, a največjo slavo mu bodo pa peli slovenski dijaki, za katere so določene večne ustanove z mnogimi stotisočaki. Slava mu! Kdo je pa ta gospod? Ta imeniten mož? Ta plemenitaš? Nihče drugi, kakor visoko čislani bar-

barski domačin, ki je ljudstvo zdravil zastoj, brez vsega plačila, leta in leta, mu dajal izborne nauke, svetoval najmodrejšo in s krepko roko posegel vmes, kjer je bilo treba. Blago je bilo celo njegovo delovanje in celo njegovo življenje. Ta mož-kremenjak je bil zdravnik g. Feliks Ferk, ki je prominul v 68. letu svoje starosti na svojem barbarskem veleposestvu, v sredini svojega vinogradiškega delovanja, v krasu svojih prelepih, polnih gor, ki mu delajo čast in so očiten znak njegove neumorne skrbi in delavnosti. Najboljši zdravnik je on bil vsem, ki so ga prosili in tudi po njegovih svetih ubogali, vsakega je rad imel, da, ljubil je ljudstvo, le pijančke je gledal po strani in srce ga je bolelo, kako nekateri ljudje zapravljajo svoje starosti in premoženje. Blagor mu, slovenska korenina, tebe veseli se domovina! Pod zlato zvezdo je bil rojen ta blagi mož, pod zlatim, imenitnim plaščem je zdravil ljudstvo, plemenitase visokega rodu, daleč na okoli so ga visoko čislali, pa tudi siromakom je bil vedno na razpolago s svojim blagim srcem. Blagor mu! Vse svoje velike ustanove je tako uravnal, da se uživajo tekoče obresti, a glavniče pa ostanejo nedotakljive v varnih rokah. Telesne ostanke blagega zdravnika g. Feliksa Ferka shranjuje sedaj krasna, po njem pred devetimi leti postavljena kamenita kapela ob robu mirovdvora v kinč barbarskega hribečka. Pred par leti je tudi kupil krasen kip podobe Kristusa s križem v nadčloveški velikosti, ki tudi pomenljivo uči človeštvo s sredine pokopališča: „Mir ljudem na zemlji, ki so blage volje in ljubi bližnjega, kakor samega sebe.“ Na pročelju kapele pa stoje v kamen vdolbene besede sv. pisma: „Kdor v me veruje, bo živel, akoravno umrje.“ Da! Tudi ta lastnik, g. Feliks Ferk bo živel v svojih ustanovah, v hvaležnih srečih, dokler bo svet stal. Blagor mu, kajti on je mislil in delal pošteno, Boga in tudi narod ljubil iskreno! Blagor mu in slava!

*** Sv. Križ na Murskem polju.** Franc Ivanič je bil rojen leta 1882. Šele 33 let star je že moral žrtvovati svoje mlado življenje za našo ljubo domovino. Služil je pri domobranskem pešpolku št. 26. Kot narednik je bil poklican v vojsko na severno bojišče, kjer se je hrabro bojeval osem mesecev in je bil tudi enkrat odlikovan in povišan za štabnega narednika. Meseč junija je bil prestavljen na južno bojišče, ter je bil zopet odlikovan in povišan za častnega narednika. Pokojni zapuščena žena in dva nepreskrbljena otročiča. Ker je bil miren ter uljuden mož, ga vsi res bridko pogrešamo, posebno pa še njegovi stariši, ki so ga hoteli imeti k pomoči. Vanj so stavili veliko upanje, a nemila usoda jim je z njim odvzela vse. Če ravno ga krije že tuja črna zemlja, vendar pri nas ostane nepozabljen. Žalostnim ostalim izrekamo naše sožalje, Tebi, dragi Franc, pa naj bo lahka zemljica tuja!

*** Sv. Marko niže Ptuja.** Dne 9. avg. je bil ranjen na ruskem bojišču tukajšnji učitelj Ivan Jančič, sedaj kadet pri domobranskem pešpolku; dne 26. sept. pa že piše, da je ujet, sedaj v neki bolnišnici v Voronežu na Ruskem.

*** Ptuj.** Na severnem bojišču je padel tukajšnji rojak Rudolf Plavec, kadet pri domačem spodnještajerskem pešpolku.

*** Sv. Lovrenc na Drav. polju.** V rusko ujetništvo je prišel Alton Zunkovič iz Župeče v si. Iz Kijeva je pisal dne 6. avgusta svoji ženi pismo, ki ga je dobila 28. avg.: Preljuba mi žena! Rajprej Ti v mislih roko podam in Vas vse skupaj pozdravim ter Ti naznam, da sem sedaj ujet v Rusiji. Sedaj smo za par dni v mestu Kjev, ki je veliko in lepo mesto. Ujet sem bil 17. julija jutraj ob 1/3 uri na patrolji. Slo nas je 10 in smo prišli na 30 korakov pred rusko stvarnilno. Rusi so začeli močno streljati, dva naša sta bila ubita, 3 ranjeni, 5 so nas še pa zdrave ujeli in nas grabi naprej. Dali so nam kruha (in mesa na potu. 9 dni smo po dnevu marširali, po noči pa spali kje v kakem mestu. Prazen se lahko maršira, nosil sem s seboj samo kruh in drugih jedil. Dva dni smo se peljali z vlakom. Ne bi bil verjel, kako so Galicijci spoznali svoje Avstrijce! Koder smo šli (bilo nas je skupaj 280 mož), nas je po vaseh že čakalo vse polno ljudi in so nam dajali kruh razne vrste, struklje, mleko, sir, surovo maslo, jajca, meso strd, cigare in razna druga jedila, kar je kateri zmogel. Kjer je bila vas bolj v strahu, so pripeljali na vozovih; vse smo dobili zaenkrat, da smo komaj nosili. Zenske, ki so nesle jesti svojih župčičev, so razdelele vse med nas. Bog jim naj otilo povrne! Ča nam bo zmiraj tako slo kot zdaj, ne bo prehudo. Nimamo posebne dobrote, a ne stradamo nič. Kruha dobimo precej in toplo jed tudi tlekarat na dan. Po noči spimo v vojašnicah, po dnevu pa tudi lahko spij, komur se ljubi. Mogoče da bomo dobili kje tudi kako delo. Rad bi kaj delal, ker je bolj kratek čas in se lažje spi, če se kaj dela. Kupi si lahko vsak, kar si hoče: kruh, klobase itd. Kruh je tukaj bolj po ceni kot pri nas; tukaj doim imenitnega štajerskega kloba za 10 krajcarjev, če ne morem biti lačen, če ga pojem. Ljuba žena, ne žali preveč, le potrpi, saj bo kmalu vse minulo. Zdaj sem v lepem času, hudo mi ne gre. Mačžari, Nemci pa so vsi za se. Vesela boči, da se živim. (Velike prašče zredi za zmo, ko pridem domov na fureš.) Srčno vse pozdravim! Z Bogom!

*** Cirkovec.** Dne 17. avg. 1915 je padel na južnem bojišču pri Doberdolu predmojster Jožef Zafosnik iz Dragojevasi. Bil je za svojo hrabrost pred sovražnikom odlikovan z hrabrostno svetinjo II. razr. Poveljnik nadporočnik piše njegovim starišem, da je z njim izgubil srčnega vojaka, oddelek strojnih pušk

ljubeznivega tovariša in ga ohranijo za vse čase v dobrem spominu in njegova hrabrostna svetinja se bo poslala njegovim starišem.

* **Fala nad Mariborom.** Dne 24. t. m. proti 6. uri zvečer, je bil zaposlen pri elektrarni v Fali Anton Kante iz Činžata pri prevažanju gramoza s pomočjo dvigala. Ko se je dvignilo dvigalo približno 1 meter nad zemljo, se je utrgala vrv dvigala, gramozi in dvigalo je padlo na Kanteja in ga pri prici usmrtilo. Oblast preiskuje zadevo.

* **Stoprice pri Rogatecu.** Junaške smrti je padel na severnem bojišču poddesetnik Janez Rampre iz Čermožiš. To je že drugi sin te vrle družine, kateri je dal svoje življenje za domovino. Padli je brat č. g. kaplana Rampre iz Sevnice. Vrlemu slovenskemu junaku svetila večna luč!

* **Kostričnica** je obhajala v nedeljo dne 29. avgusta 1915 cesarjev rojstni dan na jako slovesen način. Pod vodstvom učiteljice gospe Olge Kovačičeve in s sodelovanjem tamošnjih p. t. tamkarašev se je uprizorila slovesnost, ki bo ostala domoljubnim Kostriččanom v trajnem spominu. Čisti dobiček v znesku 67 K 26 v se je odpeljal c. kr. vojnokrbovalnemu uradu za Štajersko v Gradcu. Vsem, ki so pomogli k temu lepemu uspehu, bodi na tem mestu izrečena najlepša zahvala!

* **Smartno v Rožni dolini pri Celju.** Zelo nas je presenetila žalostna novica, ki je došla iz južnega bojišča, da je zopet padel na polju časti in slave eden naših rojakov, namreč Janez Kovač, p. d. Smarčanov. Pokojni je bil v najlepšem cvetu mladosti, star komaj 24 let. Služil je pri nekem topničarskem polku in so se udeleževali bojev v Galiciji. A pred kratkim je došla novica, da mladega junaka ni več med živimi. Počivaj lahko, dragi Janez, daleč proč od rojstne vasice, katero si tako ljubil, in lahka ti bodi zemlja goriska! Žalujemo četu, sestri in bratom pa naše najiskrenejše sočutje!

* **Dobruha.** Dan „zlatega klasa“ dne 26. sept. se je jako dobro obnesel. Po odloku celjskega c. kr. okrajnega glavarstva se je sestavil poseben odbor za to proslavo. Za načelnika je bil določen č. g. župnik Friderik Kukovič, namestnica gospa grajščakinja T. Ružička, blagajničar g. Franc Koren, v odboru so bili ravnatelj dr. Hiebaum, g. župan in drugi. Dnevi red je bil sledeči: Ob 10. uri dopoldne slovesna zahvalna služba božju v župni cerkvi. G. župnik je v primernem govoru razjasnil pomen dneva „zlatega klasa“ in opominjal vernike, da naj bodo Bogu hvaležni za žetev in to hvaležnost naj kažejo s tem, da naj bodo milosrčni in usmiljeni do ubogih posebno sedaj v vojskinelem času. Prav lepo je bil oltar ozaljšan z šopki zlatega klasja različnega žita in grozdem. Popoldne po večernicah je bilo v hotelu Union slavnostno zborovanje naše kmetijske podružnice. Govorila sta: č. g. župnik kot načelnik slavnostni govor in g. potovalni učitelj Franc Goričan o jesenskih opravilih posebno glede izvanrednih razmer. Po govoru, ki je bil jako zanimiv in je žel splošno zahvala, je sprejel g. Goričan naročila na sadna drevesca. Slavnostno zborovanje so otvorile naše pevke pod vodstvom naše vrle gospodične učiteljice J. Levstik s pesmijo: „Moja Avstrija“ in končale s cesarsko pesmijo. Ta vseskozi lepa slavnost je kazala, kako je naše ljudstvo patrijotično zavedno. Vsi znaki „zlatega klasa“ so bili že dopoldne poprodani in smo morali zopet 250 znakov za prihodnjo razpečevanje (v nedeljo) naročiti. Bog blagoslovi kmečki stan, ki nas brani in hrani!

* **Rajhenburg.** Tol ko romarjev še ni videla rajhenburška lurska cerkev, kakor v nedeljo dne 19. septembra. Cenilo se jih je do desetisoč. Pač koliko vročih molitev se je izročilo lurski Gospej za naše ljubljene vojake, za domovino in cesarja! Na stotine romarjev je celo noč od sobote do nedelje premolilo v bajno razsvetljeni cerkvi in prepevalo Marijine pesmi. Od 4. zjutraj do poldne so se brale sv. maše sv. maše le za vojake in bila je pri vseh cerkvah nalaščena do zadnjega kotička pri treh glavnih opravilih pa velika lurska cerkev ni mogla obseči vseh romarjev. Pač tako ljubi naše ljudstvo Marijo, kakor svojo domovino, svojega cesarja! Dsi je bila nedelja, ko ima vsak dušni pastir doma pčno posteljo, se je udeležilo svečanosti več duhovnikov iz domače dekanije in sosednje Kranjske. Tako je bila dana možnost premnogim romarjem prejeti v lurski cerkvi sv. zakramente in tisoč in tisoč obhajil darovati za svoje drage vojake. Lepa domoljubna svečanost pri lurski Mariji se je končala s cesarsko himno. Pač bo ta slovesnost ostala vsem v najprijetnejšem spominu. V imenu dekanijske duhovščine in romarjev je poslal vlč. g. dekan J. Mešček potom c. kr. okrajnega glavarstva presv. temu cesarju sledečo brzojavko: „Duhovščina videmske dekanije in deset tisoč vernikov, zbranih v lurski cerkvi v Rajhenburgu v ta namen, da molijo za cesarja, slavno zmago in vso avstrijsko domovino, pošilja pred prestol Njegovega Velikanstva izraze najglobljevše udanosti in neomajane zvestobe. Jožef Mešček, dekan.“

* **Rajhenburg.** Na mnoga vprašanja, kdaj se bo zopet vrnila kaka cerkva slovesnost v lurski cerkvi, odgovorimo, da se to vsako leto slovesno obhajala prva nedelja v oktobru kot rožnvenenska nedelja. Lurd in rožni venec sta reločljiva. Pri vsaki prikazni je Marija nosila rožni venec, Bernardika pa je molila. Lurd krasi krstna rožnvenenska cerkev s 15 oltarji, ki so posvečeni 15 skrivnostim sv. rožnega venca. Tudi lurska cerkev v Rajhenburgu je okrašena s 15 podobami, ki predstavlajo 15 skrivnosti sv. ro-

žnega venca. — Cerkevno predstojništvo v Rajhenburgu.

* **Zabukovje pri Sevnici.** Četovodja F. Šparl. brat pišečkega č. g. kaplana, piše dne 21. sept. našemu uredniku: Na južnem bojišču je dne 18. sept. padel splošno priljubljeni Marko Kantužer, posestnik v Zabukovju pri Sevnici. Vdovi in otročičem naše sožalje, pokojnemu pa blag spomin. Njegovi tovariši domobranskega polka.

Zadnja poročila došla v četrtek, 30. sept. Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Uradno se razglša:

Dunaj, 29. septembra.

Rusko bojišče.

Položaj v izhodni Galiciji ter ob reki Ikvi je nespremenjen. Sovražne oddelke, ki so poskušali zahodno od Tarnopola prodirati proti našim ovram, je naš ogenj zapodil v beg.

V trdnjanskem ozemlju v Volhyniji so vrgle naše čete sovražnika iz vseh zadnjih postojank zahodno od gornjega toka reke Putilovke. Dalje proti severu so z naskokom zavzele vas Boguslavko, katero so Rusi krčevito branili.

Pri naših četah na Litvanskem je potekel dan mirno.

Italijansko bojišče.

Na ozemlju sedla Stilfiser je uničila naša artilerija več sovražnih topov. Italijanski napad na gorsko planoto Viereguth severno od Costona je bil izjalovljen po kratkem artilerijskem ognju. Proti Mrzlemu Vrhu in proti tolminskemu območju se je prišel večeraj popoldne, dne 28. septembra, zelo hud artilerijski ogenj, kateremu sta sledila zvečer po eden napad na imenovanogoro in pri Dolju. Naše ovire so odbile oba napada.

Pri Dolju so takoj prepodile naše čete sovražnika, ki je udril v naše razstreljene ovire. Kakor vselej, so ostale vse naše postojanke trdno v naši oblasti. V obče se pa sovražno delovanje tudi na primorski bojni črti ni raztezalo čez navadni artilerijski ogenj in čez navadne praske.

Srbsko bojišče.

Nobenih posebnih dogodkov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Najnovejše nemško uradno poročilo

Berolin, 29. septembra.

Severozahodno bojišče.

Armadna skupina generalnega maršala pl. Hindenburga. Napad južno-zahodno od Dvinska je segal do višine jezera Sven-ten. Južno od jezera Drynyaty in pri Postavju se kavalerijske borbe nadaljujejo. Naša kavalerija, ki je vojna podvzeta armade generalnega polkovnika pl. Eichhorna z napadom v sovražnikov bok krepko podpirala, je okolico pri in izhodno od mesta Vilejka zapustila. Sovražnik je ostal brezdelen. Zahodno od Vilejke so bile sovražne kolone, ki so neprevidno prodirale, z artilerijskim ognjem razpršene. Med Višnjevom in Smorgonom naše čete zmagovito prodirajo.

Pri armadnih skupinah generalnega maršala bavarskega princa Leopolda in generalnega maršala pl. Mackensena se ni zgodilo nič bistvenega.

Armadna skupina generala plem. Linsingena (v Volhyniji). Rusi so bili vrženi za mesto Kormin in reko Putilovko.

Italijanska admiralska vojna ladja zletela v zrak.

Kakor se dne 28. septembra iz južno-italijanskega mesta Brindisi uradno poroča, se je vnel smodnik v smodnišnici italijanske linijske ladje „Benedetto Brin.“ Sledila je eksplozija, nakar je začela ladja goreti. Od posadke, broječe 820 mož, so bili rešeni 3 častniki in 379 mož. Med žrtvami se tudi nahaja kon-

tre-admiral Rubin de Cervin. Vzrok še ni dognan.

„Benedetto Brin“ je bila velika, leta 1901 zgrajena italijanska bojna ladja, na kateri je poveljeval admiral Rubin de Cervin oddelku italijanskega vojnega brodogoja, bila je torej admiralska ladja. Dolga je bila 130 metrov, široka pa 24 metrov. Oborožena j bila s 4 velikanskimi brzostrelnimi topovi, s 4 srednjimi in s 36 manjšimi topovi.

Ako hočeš biti v torek, dne 26. oktobra 1915 srečen, kupi si srečko loterije „Slovenske Straže“. 1 srečka stane samo 1 K. Dobitkov je 1715, vrednost 20.000 K. Štajerski Sloveni in Slovenke, izkažimo se hvaležne Slovenski Straži. Vsak naš rojak ali rojakinja si naj naroči vsaj jedno srečko. Naslov: Društvo „Slovenska Straža“ v Ljubljani.

Avstrijsko brodersko društvo na Dunaju se zahvaljuje vsem, ki so prispevali za nabavo podmorskega čolna, ki so zbirali darove in prodajali znake podmorskega čolna. Kdor si hoče naročiti tak znak ali želi kakega pojasnila, naj piše na sledeči naslov: „Avstrijsko brodersko društvo, Dunaj, III., Löwengasse št. 47.“ — Društvo stoji pod pokroviteljstvom prestolonaslednika nadvojvode Karola Franca Jožefa.

P. n. posojilnice se opozarjajo, da takoj pregledajo, ali še imajo zadosti tiskovin, kuvertov in posebno hranilnih knjižic v zalogi. Ako bi jim hranilne knjižice pošle po zimi ali spomladi, naj jih že zdaj naročijo, ker se ne ve, ali bo tiskarna od novembra naprej mogla sploh prevzeti tako delo radi pomanjkanja delavcev. — Tiskarna sv. Cirila.

Čč. župnijskim predstojništvom! Ker v zimskem času tiskarna radi pomanjkanja delavskih moči ne bo mogla izvršiti vseh del, naj gg. župniki spovedne liste za leto 1916 takoj sedaj naročijo. — Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Zemljevid Srbije, zelo dobro pregleden, z obsejnimi avstrijskimi, bolgarskimi, grškimi, albanskimi in črnogorskim pokrajinami je založil kartografski zavod G. Freytag & Berndt na Dunaju. Zemljevid je velik 70 in 100 cm in stane samo s poštnino vred 1 K 60 vin. Naroča se pri: G. Freytag & Berndt, Dunaj, VII., Schottenfeldgasse 62. Priporočamo!

* **Lysoform.** Opozarjamo čitatelje na današnji inserat — Lysoform je najboljši in najcenejši razkuževalno sredstvo.

* **Govori se,** da je za nakup varnih in priporočljivih središč z zajamčenimi dobitki (do 630.000 K) sedaj že radi tega najugodnejši čas, ker dobi vsak naročnik v srečnem slučaju 4000 frankov popolnoma zastonj. — Opozarjamo na današnji tozadevni glas „Srečkovnega zastopstva“ v Ljubljani.

* **Ure.** Opozarjamo na inserat „Ure“ od tvrdke Konrad v Mostu na Češkem, ki je ena največjih tvrdk te vrste na svetu. Naši čitatelji naj pišejo po cenik, kateri obsega 4000 podob in se dobi zastonj. Naslov: H. Konrad, razpošiljalna ur. Most na Češkem št. 800.

Listnica uredništva.

Vurberg: Povejte, komu je to zgodilo in ali so priče, kajti sicer j obj va nevrna. Pozdravljeni! — Vojak na Doberdolski planoti: L. pišite, a poročite nam kake, zanimive dogodke novjših dn. Zastarelo nima tistega učinka. Vam in vsem slovenskim junakom na jugu iskrene pozdrave! — F. Bečan: Le večkrat kaj, zelo radi sprejemo Vaše spise. Zdravo!

Naprava petijota.

(Iz spisa vinarskega nadzornika g. B. Skalický.)

V sedanjih časih, ko je vino drago, si marsikateri gospodar pomaga s tem, da kupuje razne praske in dela iz njih domačo pijačo. Pri tem pa ne ve, kaj pije in dobi lahko kaj zdravju neprikladnega.

Po novem vinskem zakonu je prepovedano, prodajati tvarine, ki so namenjene za pripravljanje vina podobnih pijač. S tem, da vinogradnik take reči nuroča in kupuje, se izpostavlja tudi nevarnosti, da bo imel zaradi tega neprijetnost, seveda še bolj trgovec, ki jih prodaja.

Naprava pijače iz tropin, vode, sladkorja in drož za domačo porabo je pa po vinskem zakonu vinogradnikom dovoljena, ne da bi bilo treba koga prosi za dovoljenje. Pročlajati tako pijačo, tudi pod imenom petijota ali domače pijače, je pa strogo prepovedano.

Domača pijača, napravljena iz zgornj omenjenih tvarin, je dobra in zdrava, žejo pa ugasi delavcem bolj kakor samo vino.

Zato naj nihče ne kupuje dragih praškov, ko ne ve, kakšen strup je v njih, ampak naj si za svoje posle in delavce napravi v trgovci zdrave in dobre domače pijače za vse leto po naslednjem načrtu:

Rebljane (odcepljane) tropine zdravega (ne gnillega) grozdja, najbolje pa od vina, ki je napravljeno po novem načinu (brez kipenja na tropu), se samo malo stisnejo (ali pa prav nič), in potem se na nje v kad nalije vode. Čim manj vode se vzame, tem boljša bo pijača. Največ naj se vzame taklo, kolikor se je stočilo od dotičnih tropin mošta.

Ko se nalije kad do približno štirih petin, se vzame iz nje nekaj vode, in ta se na ognju skuha, da začne vreti.

Med tem časom si odvagamo sladkor, in sicer vzamemo za vsak hektoliter (100 l) vode, ki smo jo bili nalili na tropine, 8 do 12 kg ali še več sladkorja. Navadno zadostuje 10 do 12 kg; kdor pa hoče dobiti močnejšo pijačo, ta naj vzame več (do 14 kg).

Sladkor je treba na drobne kose stolči v kako čebričo, da se hitreje stopi. Ko zavre voda, ki smo jo